

Bibliotekarz

343301

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Ostatnia aktualizacja - 09.2009 r.

Bibliotekarz to zawód, w którym wymagana jest wszechstronna wiedza i nieustanny rozwój zawodowy. Bibliotekarz XXI wieku według opinii ekspertów musi dobrze się czuć w różnorodnych rolach, być : badaczem, ekspertem, planistą, menadżerem, przywódcą, członkiem zespołu. Bibliotekarz obok biegłości w posługiwaniu się nowoczesnymi narzędziami informacyjnymi musi być również dobrym nauczycielem. To on uczy i zachęca odbiorców do korzystania z nowych form zdobywania informacji, stwarza możliwość swobodnego dostępu do narodowych i światowych zasobów informacji, do świadczenia usług najwyższej jakości na rzecz każdego użytkownika. Bibliotekarz swą pracą przyczynia się do rozwoju jednostek i społeczeństwa, a zadania które wykonuje mają w szerokim tego słowa znaczeniu charakter informacyjny i edukacyjny.

Podstawowe czynności wchodzące w zakres pracy bibliotekarza to : gromadzenie, opracowanie i udostępnianie materiałów bibliotecznych, takich jak książki, czasopisma, zbiory specjalne (stare druki, rękopisy) materiały kartograficzne, audiowizualne itp. W małych bibliotekach wszystkie te czynności wykonuje jedna lub kilka osób, w dużych bibliotekach są wyodrębnione działy, a zakres czynności zależy od stanowiska pracy. Praca bibliotekarza zależy również od typu biblioteki np. inny zakres czynności obowiązuje w bibliotece szkolnej , naukowej, czy publicznej.

Gromadzenie zbiorów to planowe działanie biblioteki w celu zebrania i ewidencji przydatnych użytkownikom danej biblioteki materiałów i informacji. Odbywa się głównie przez zakup, wymianę i dary. Pracownik działu gromadzenia zbiorów musi znać dobrze profil zbiorów i zasady ich gromadzenia. Zadaniem jego jest śledzenie zapowiedzi i nowości wydawniczych, odwiedzanie księgarń, targów i wystaw książek.

Następnie wszystkie nowe nabytki są ewidencjonowane w specjalnych rejestrach, wpisywane do ksiąg inwentarzowych, znakowane pieczętką i numerami (sygnaturami) określającymi ich miejsce w magazynie lub czytelnicy. Bibliotekarz prowadzi też selekcję zbiorów i ewidencję ubytków (pozycji zagubionych lub wycofanych).

Kolejnym zadaniem bibliotekarza jest opracowanie materiałów bibliotecznych nazywane katalogowaniem zbiorów. Polega ono na sporządzaniu opisu każdej pozycji według norm bibliotecznych. Opis taki musi zawierać m.in. następujące informacje: tytuł i nazwisko autora, rok i miejsce wydania, format. Opis bibliograficzny jest podstawą każdego katalogu alfabetycznego. Aby włączyć opis nabytku do katalogu rzeczowego, pozwalającego określić pozycje z określonej dziedziny wiedzy lub na określony temat, należy dokonać rzeczowego opracowania dokumentu. Obecnie w pracy wykorzystuje się komputery, które ułatwiają zarówno rejestrację danych, jak i wyszukiwanie dowolnych informacji potrzebnych bibliotekarzowi lub czytelnikowi, eliminując konieczność tworzenia odrębnych katalogów.

Ponadto opracowywane są materiały do tzw. bibliotek cyfrowych, gdzie praca bibliotekarza polega na skanowaniu starodruków, materiałów, które nie podlegają ochronie praw autorskich, bądź ich twórcy wyrazili zgodę na umieszczenie w bibliotece cyfrowej i opublikowanie ich w wersji wirtualnej.

Jednym z podstawowych zadań bibliotekarza jest udostępnianie zbiorów poprzez wypożyczanie ich na zewnątrz oraz udostępnianie na miejscu w czytelni. W czytelni bibliotekarz udziela informacji czytelnikowi, pomaga w znalezieniu pozycji znajdujących się na miejscu, inne sprowadza z magazynu. Do jego obowiązków należy też dbanie o właściwy dobór i rozmieszczenie materiałów tworzących księgozbiór podręczny. Nowe zadania bibliotek będą związane z rosnącą liczbą elektronicznych publikacji udostępnianych różnymi kanałami, w dużym stopniu przez sieć Internet. Ich indeksowanie, wyszukiwanie oraz udostępnianie oraz ochrona własności intelektualnej będą należały do zadań bibliotekarza.

W zależności od typu biblioteki do zakresu obowiązków bibliotekarza może jeszcze należeć, działalność wychowawcza i szkoleniowa oraz praca naukowa.